

Съобщение за пресата

Люксембург, 10 септември 2020 г.

Инвестиционна стратегия на Китай – ЕС трябва да засили реакцията си, твърдят одиторите

В публикуван днес нов преглед Европейската сметна палата (ЕСП) разглежда рисковете за ЕС, предимно от икономическо и политическо естество, породени от държавната инвестиционна стратегия на Китай, както и свързаните с нея възможности. Одиторите предупреждават, че съществуват няколко предизвикателства за ЕС по отношение на управлението на неговата реакция, в това число нуждата от по-добро определяне, изпълнение и проследяване на собствената му стратегия спрямо Китай и координиране на действията на институциите на ЕС и отделните държави членки в контекста на двустранните им отношения с Китай. Те също така констатираат непълни данни за китайските инвестиции в ЕС и отбелязват необходимостта от надеждно описание на рисковете и възможностите.

От 1980-те години на миналия век Китай прилага инвестиционна стратегия, която насърчава държавните и частните предприятия да инвестират в стратегически сектори в чужбина. Нейните два основни стълба са инициативата „Един пояс, един път“ (BRI) относно свързаността и стратегията „Произведено в Китай 2025“, и двете целящи да гарантират икономическия растеж и влиянието на страната. Европейските институции са предприели няколко инициативи, най-скорошната от които е приетата през 2019 г. стратегия („ЕС – Китай – стратегически перспективи“). Тя бележи промяна в тона на отношенията между ЕС и Китай, определяйки Китай и като партньор, и като системен съперник. Освен това държавите членки си сътрудничат с Китай на двустранна основа, често в съответствие със собствените си национални интереси и без да информират Комисията, дори когато има изискване за това. Този фрагментиран подход не е в полза на ЕС, който би имал по-голяма икономическа мощ, ако действа колективно. В този контекст одиторите изтъкват конкретни предизвикателства, с които трябва да се справи ЕС, за да може да реагира своевременно и координирано, когато един съгласуван подход би могъл да бъде предимство — както например в случая със сигурността на 5G мрежите.

„Китай се е наложил като значим икономически фактор в международен план и отношенията между ЕС и Китай ще имат отражение върху живота и икономиката на гражданите на ЕС години напред“, заяви Анеми Туртелбоом, членът на ЕСП, отговарящ за изготвения преглед. „Ефективният отговор на тази промяна ще изисква ЕС да приеме по-силна стратегия спрямо Китай, а държавите членки да действат заедно с институциите на ЕС като един Съюз.“

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на изготвения от Европейската сметна палата преглед. Пълният текст на прегледа е публикуван на нашия уебсайт eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

През последните две десетилетия китайските инвестиции в ЕС са се увеличили и могат да имат положително въздействие върху европейските икономики, като например насърчаване на растежа и създаването на работни места. Тези инвестиции обаче включват стратегически важни сектори, в т.ч. енергетика, телекомуникации, пристанища и железопътни линии. Освен това над половината от тези инвестиции в ЕС стоят китайски държавни предприятия. Съгласно правилата на ЕС, ако държава членка предоставя такива субсидии, те следва да се считат за държавна помощ. Това различие в третирането може да наруши конкуренцията на вътрешния пазар на ЕС и да го затрудни в постигането на равни условия за неговите предприятия и инвестиции.

Одиторите посочват няколко елемента, които възпрепятстват информираното изготвяне на политики на ЕС по отношение на Китай. Те посочват, че е било трудно да се получи обща картина на инвестициите, които са част от китайската държавна инвестиционна стратегия за ЕС, отчасти поради факта, че данните са разпокъсани и непълни. Освен това институциите на ЕС все още не са извършили стандартизиран всеобхватен анализ на рисковете и възможностите, свързани с китайската инвестиционна стратегия.

Изготвеният от ЕСП списък на рискове и възможности – първият по рода си – набелязва 18 политически, икономически, социални, правни и екологични рискове, като например създаването на прекомерна задлъжнялост на държавите членки към Китай или принудата някои дружества да прехвърлят свои технологии. Ако рисковете се реализират, те биха се отразили негативно върху реципрочността и наличието на равни условия на конкуренция. Освен това три от тези рискове (пропуски или дублиране в инфраструктурата за свързаност, смущения във веригите на доставки в ЕС и разпространение на болести) все още не са предмет на никое от текущите действия на Комисията или Европейската служба за външна дейност. В списъка на одиторите са включени и 13 възможности за ЕС в политическата и икономическата област.

Одиторите предупреждават за шест бъдещи предизвикателства пред ЕС в реакцията му към държавната инвестиционна стратегия на Китай, а именно:

- осигуряване по-пълни и навременни данни относно китайските инвестиции в ЕС;
- извършване на пълноценен анализ на рисковете и възможностите;
- подобряване на изпълнението на собствената стратегия – действията за насърчаване на реципрочността и предотвратяване на нарушаващия конкуренцията ефект върху вътрешния пазар на ЕС – и предприемане на мерки по отношение на продължаващите рискове;
- оценка на нуждите от финансиране и проследяване на разходите;
- засилване на мониторинга, оценяването и докладването.
- по-добра координирана реакция от страна на институциите на ЕС и държавите членки.

Бележки към издателите:

ЕС е най-големият търговски партньор на Китай, докато Китай е вторият по големина търговски партньор на ЕС. ЕС се ангажира да осигури търговска реципрочност с Китай и равнопоставени условия на конкуренция. Китайският пазар обаче е по-малко отворен, отколкото този на ЕС, когато става въпрос за чуждестранни инвестиции. Съществуват опасения също така, че подкрепяните от държавата китайски инвестиции в държавите членки могат да нарушат конкуренцията на вътрешния пазар на ЕС.

Институционалният отговор на ЕС по отношение на инвестиционната стратегия на Китай е резултат от три стратегически документа, в които са посочени 74 действия, най-вече за осигуряване на реципрочност и равни условия (17), устойчиво развитие и добро управление (16), както и задълбочаване на ангажимента за мир и сигурност (10). Индивидуалният отговор на държавите членки на инвестиционната стратегия на Китай обхваща четири основни области: меморандуми за

разбирателство за сътрудничество по отношение на инвестициите по инициативата „Един пояс, един път“, двустранни инвестиционни договори, национален скрининг на преките чуждестранни инвестиции и национални политически документи. Китай е създаде рамка за сътрудничество с група от 17 европейски държави („17 + 1“), включително страни кандидатки от Западните Балкани. Петнадесет държави членки са подписали отделни меморандуми за разбирателство с Китай за сътрудничество по инициативата „Един пояс, един път“.

Преглед на Европейската сметна палата № 3/2020, озаглавен „Мерки на ЕС в отговор на държавната инвестиционна стратегия на Китай“, е публикуван на уебсайта eca.europa.eu на 23 езика на ЕС, включително видео интервю и подкаст с докладчика — член на ЕСП. Този документ не се основава на одит, а е по-скоро преглед на публично достъпна информация, който беше приключен преди избухването на кризата, свързана с COVID-19. [Тук](#) можете да намерите информация за мерките на Европейската сметна палата в отговор на пандемията, свързана с COVID-19.

Лице за контакт с медиите: *Damijan Fišer* Електронен адрес: damijan.fiser@eca.europa.eu Т: (+352) 4398 45 510 Моб. тел.: (+352) 621 55 22 24